

Mieczysław Fleszar

1915–1973

24 marca 1973 roku zmarł w Warszawie Profesor Mieczysław Fleszar, przeżywszy 57 lat. Pełnił obowiązki rektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu w czasie bardzo trudnym dla Uczelni i dla kraju, mianowicie w okresie tzw. stalinizmu. W trakcie radykalnych przemian gospodarki nasza Uczelnia została w roku akademickim 1950/1951 przekształcona z Akademii Handlowej, będącej instytucją prywatną, w Wyższą Szkołę Ekonomiczną, będącą instytucją państwową. Tak jak wszystkie uczelnie wyższe w tym czasie była ona w swoim działaniu ściśle podporządkowana Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego i Nauki. W dyspozycji Departamentu Kadr tego ministerstwa istniała tzw. kadra rezerwowa. Były to osoby, którym minister mógł zlecać określone zadania i wyznaczać miejsce pracy poprzez przeniesienie. Mieczysław Fleszar należał do takich osób. W okresie stalinizmu i później, aż do 1981 roku, Uczelnia nasza nie mogła wybierać rektora. W 40-leciu scentralizowanej gospodarki pierwszym rektorem demokratycznie wybranym w tajnym głosowaniu był prof. dr hab. Janusz Piasny.

Mieczysław Fleszar miał 36 lat, gdy minister szkolnictwa wyższego i nauki powierzył mu pełnienie obowiązków rektora WSE w Poznaniu. 1 października 1951 roku został przeniesiony ze stanowiska prorektora Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. Pełnił w naszej Uczelni obowiązki rektora do 31 sierpnia 1954 roku.

Z wykształcenia był doktorem antropogeografii i magistrem nauk ekonomiczno-handlowych. W interesujący sposób wykładał w WSE geografię gospodarczą. Miał bogatą przeszłość. Znamionowała go pracowitość, osiągnął bardzo duży dorobek naukowy.

Urodził się 29 października 1915 roku w Zakopanem. Jego rodzice Albin i Regina z domu Danysz byli geografami, uczniami znanego geografa Eugeniusza Romera. Ojciec zginął w listopadzie 1916 roku, będąc majorem Brygady Legionów. Po wojnie matka była bibliotekarką w Państwowym Instytucie Geografii w Warszawie. W latach 1935–1938 była senatorem.

Maturę Mieczysław Fleszar zdał w 1933 roku. W następnym roku podjął studia w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Ukończył je w 1938 roku, uzyskując stopień magistra nauk ekonomicznych i handlowych. W czasie studiów pracował jako reporter

w redakcji „Gazety Polskiej” (od marca 1934 do maja 1936 roku) i w Polskiej Agencji Telegraficznej (od września 1937 roku do października 1938 roku). W tym czasie pisał także pod pseudonimem Andrzej Heresz w dwóch czasopismach: „Czarno na Białem” i „Sygnały”. W roku 1945 zajmował się publicystyką, między innymi w „Głosie Ludowym”. Uzyskawszy stypendium od Związku Dziennikarzy, odbył trzymiesięczne studia językowe we Francji i Wielkiej Brytanii w 1935 roku. Po ukończeniu SGH otrzymał w 1938 roku stypendium naukowe od Funduszu Kultury Narodowej na studia w Paryżu w celu przygotowania rozprawy doktorskiej na temat stosunków gospodarczych polsko-francuskich. W tym samym roku rozpoczął studia przygotowawcze z tego zakresu pod kierunkiem A. Demangeona. Wybuch wojny przerwał pracę i studia. Mieczysław Fleszar zgłosił się do wojska i w latach 1939–1940 służył we Francji w I Dywizji Grenadierów. Odznaczono go Krzyżem Walecznych i Croix de Guerre. W czerwcu 1940 dostał się do niewoli. Był jeńcem w obozie Frontstalag 140 Belfort. Uciekł z obozu 15 grudnia 1940 roku. W latach 1942–1945 był w wojsku polskim w Wielkiej Brytanii. Został wcielony do I Dywizji Pancерnej. Dosłużył się stopnia kapitana.

Do kraju powrócił w sierpniu 1945 roku i zaraz podjął pracę w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, najpierw jako inspektor placówek tegoż ministerstwa, a następnie jako naczelnik Wydziału. Pracując w ministerstwie, uczestniczył w misji wojskowej w Londynie od października 1945 roku do stycznia 1946 roku. Od grudnia 1948 roku do czerwca 1949 roku korzystał z bezpłatnego urlopu na dokończenie pracy doktorskiej.

Już w marcu 1949 roku rozpoczął pracę na Uniwersytecie Warszawskim jako adiunkt w Zakładzie Antropogeografii. Doktoryzował się w tymże Zakładzie 15 czerwca 1949 roku, uzyskując stopień doktora antropogeografii na podstawie rozprawy: *Środowisko geograficzne a rozwój społeczny*. Po doktoracie nadal pracował w charakterze adiunkta na Uniwersytecie Warszawskim aż do sierpnia 1951 roku. Od października 1949 roku do sierpnia 1951 roku, pracował także w Szkole Głównej Planowania i Statystyki na stanowisku zastępcy profesora, kierownika Katedry Geografii Ekonomicznej i prorektora. Był w tym czasie w dyspozycji Departamentu Kadr Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki.

1 października 1951 roku minister przeniósł go do Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu, powierzając mu pełnienie obowiązków rektora Uczelni do 31 sierpnia 1952 roku. 1 marca 1952 roku minister powołał go na stanowisko zastępcy profesora w katedrze Planowania Gospodarki Narodowej na rok akademicki 1951/1952. Minister powierzył mu wtedy także, począwszy od 1 stycznia 1952 roku aż do odwołania, funkcję organizatora Zespołu Katedr Ekonomii Politycznej, obejmującego Katedrę Ekonomii Politycznej, Katedrę Planowania Gospodarki Narodowej oraz Katedrę Geografii Gospodarczej. Odwołanie z tej funkcji nastąpiło 31 sierpnia 1954 roku.

W kwietniu 1952 roku prorektor WSE dr Seweryn Kruszczyński, będący na stanowisku zastępcy profesora, w uzgodnieniu z Podstawową Organizacją Partyjną przy WSE

i Komitetem Wojewódzkim Partii w Poznaniu wystąpił do ministra szkolnictwa wyższego o zatrudnienie Profesora Mieczysława Fleszara na stanowisku samodzielnego pracownika nauki i kierownika Katedry Geografii Gospodarczej w roku akademickim 1952/1953. 16 czerwca 1952 roku minister powierzył Profesorowi Fleszarowi dalsze pełnienie obowiązków rektora WSE od września 1952 roku aż do odwołania. Równocześnie powołał go na stanowisko samodzielnego pracownika nauki w Katedrze Geografii Gospodarczej i powierzył mu pełnienie obowiązków kierownika tej Katedry. 25 sierpnia 1954 roku minister odwołał Profesora Fleszara ze wszystkich funkcji pełnionych w naszej Uczelni.

1 września 1954 roku minister przeniósł go do SGPiS w Warszawie, powołując go w charakterze samodzielnego pracownika nauki w Katedrze Geografii. W 1960 roku Mieczysław Fleszar został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1968 roku profesorem zwyczajnym. W czasie pracy w SGPiS był także redaktorem Działu Recenzji w czasopiśmie „Nowe Książki”. Pełniąc tę funkcję w latach 1958–1968, sam recenzował książki o tematyce geograficznej i podróżniczej. W SGPiS pracował do 1970 roku. W latach 1968–1970 prowadził na tej Uczelni Studium Planowania Gospodarki Narodowej. Ukończyło je kilkudziesięciu studentów krajów rozwijających się.

W 1970 roku przeszedł do Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych. Był najpierw kierownikiem Pracowni Ameryki Łacińskiej w Zakładzie Krajów Rozwijających się, a później był w Zakładzie Organizacji Międzynarodowych. Zajmował się międzynarodowymi zagadnieniami ochrony środowiska. Rezultatem jego badań w tym Instytucie była książka *Zanieczyszczenie i ochrona środowiska naturalnego w świecie* (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 1972).

Dorobek naukowy Profesora Mieczysława Fleszara jest bogaty. Wypromował 7 doktorów i 160 magistrów. Jest autorem 180 publikacji, w tym 11 książek, z czego 4 we współautorstwie. Na pozostałe pozycje składają się artykuły publikowane w latach 1954–1972 w czasopismach: „Przegląd Geograficzny”, „Przegląd Bibliograficzny Piśmiennictwa Ekonomicznego”, „Sprawy Międzynarodowe” i „Nowe Książki”. Sporadycznie publikował także w czasopismach: „Poznaj Świat”, „Argumenty”, „Perspektywy” oraz „Kultura”. Do najważniejszych jego publikacji należą: *Studia z dziejów geografii ekonomicznej w Polsce od połowy XVIII wieku do roku 1948* (PWN, Warszawa 1956), *Najsławniejsi odkrywcy świata* (Książka i Wiedza, Warszawa 1959), *Europa* (Wiedza Powszechna, Warszawa 1959), *Azja* (Wiedza Powszechna, Warszawa 1961), *Zarys historii geografii ekonomicznej w Polsce do 1939 roku* (Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa 1962), *Geografia ekonomiczna świata* (PWE, Warszawa 1978 wyd. 6), *Zanieczyszczenie i ochrona środowiska naturalnego w świecie* (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 1972). Najważniejszymi publikacjami, których był współautorem lub redaktorem, są: *Australia i Oceania; Antarktyda*, współautor S. Leszczyński (Wiedza Powszechna, Warszawa 1963, wyd. 2 – poprawione i rozszerzone 1971), *Wstęp do geografii ekonomicznej. Materiały do wykładów*, red. M. Fleszar

(SGPiS, Warszawa 1965), *Spatial structure of Poland's economy*, współautor S. Leszczyński (SGPiS, Warszawa 1970), *Geografia ekonomiczna. Studia przykładów*, red. M. Fleszar (SGPiS, Warszawa 1969).

Za swoje osiągnięcia profesor Mieczysław Fleszar otrzymał Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi (1946 i 1948) oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1969).

W pamięci tych, którzy go znali, pozostał jako człowiek bardzo pracowity i wykładający w interesujący sposób.

Zdzisława Drozdowska